561

Disputatio Physiolegistica,
De
IVRE ET NATVRA
PENNALIVM,

PER MVLTAS QVOTIDIANAS Decisorias conclusiones, cum valentijs & fallentijs, ex generali Vniuersitatum Studenticarum styli obseruantia collecta:

Ad bonum omnium modernorum practicantium in foro vexatili tam Actiuè quam Passiuè versantium,

Quam Præsidente

ONVPHRIO PALAEOTTO Pennalium Cardinalis ordinis Crucigerorum & miserabilium personarum in curte Regali Aduocato famosissimo:

Excutiendam proponit

D. N. LVCAS DE PENNA VTRIVSQ; Grobianitatis Candidatus, studens pro tempore in studio Iuristico apud Formilistas in Academia Actuaricensi.

ANNO CIↃ. IↃ. C. XXXI.

8

THESIS I.

PRo declaratione rubricellæ facio vobis notum, quod duplici modo conducat hæc doctrinalis materia. Vno modo ſtudioſo, ad quod faciendum obligetur, quia turpe eſt homini ſtudioſo ius & naturam pennalium ignorare cum quibus verſatur. Altero modo pennali ad quod patiendum teneatur. Quia etiam ſi illud neſciat, hoc tamen ſibi non eſſet proficuum. Nam reſpondetur ei, quod hæc eſt ignorantia iuris

quæ neminem excuſat : & quod paria ſunt, ſcire & ſcire debere; hunc allegans propriam turpitudinem in tali caſu non eſſet audiendus.

2. Ideo decreui in præſentia quaſi in bræuiculo comprehendere, omnes intrinſecas, & extrinſecas qualitates & aſtutias pennalium, & ad quid ſtudioſis obligentur: Item actiones inde competentes tàm directas quàm contrarias, tàm ciuiles quàm pœnales, quas poſſitis ſequi in fiducia in practicando. Quia magnus eſt error circa hos modernorum tàm quoad exceſſum, quàm defectum.

3. Et quia in omni materia ſcibili debet in principio declarari quidditas entitatiua eius rei, quæ venit in ſcriptionem; Ideo ponā

vo-

vobis ob oculos formalem definitionem pennalis secundum longitudinem, latitudinem & profunditatem suam.

4. Definitur autem quod sit *animal brutum, habens neque modum, neque mensuram rusticitatum suarum.*

5. Et dicitur pennalis ab adiuncto proprio, quia assuetus est gestare pennas in theca sub cingulo suo ad excipiendum omne verbum, quod cadit ex ore præceptoris sui.

6. Et notate, quod nomen hoc fuit valde bonum & honorabile; quia est idem cum Scholari, & nemo dicitur erubescere ob id quod est sui officij, quod est adeò necessarium, vt quod militi est in bello hasta, hoc est clerico in schola penna. Sed hodie pro-

pter quoſdam magnos Monſeuros; qui non ſunt multum ſtudentes, ſed tantum ſunt ambulantes baſilicè in ſtratis cum gladio tanquam ad guerram, & ideo deſpiciunt ſcholares qui non ſunt ſibi ſimiles; Vnde factum eſt id nomen odioſum, nimirum in tantum vt pænè habeatur pro infami. Verùm plus obtinere dicitur in rei veritate quàm quod eſt in opinione.

7. Humaniſtæ iuuenalem vocant, vocabulo leniori triſtitiam rei mitigantes, & hoc dupliciter; Vno modo vni vocè, quia recens venit ab vbere matris ſuæ, & non eſt diu, quod poſitor dedolauit eum, & labra ſua ſunt glabra, nimirum vt appareat Quaſimodogenitus; vulgò Neoviſtus, Ein Rabſchnabel Germanicè.

8. Al-

8. Altero modo Aequiuocè; quia est Iuuenis quoad vitam Academicam; licet non quoad vitam scholasticam, quia diu sedit in primo scamno primæ classis, & solitus est proximè ire antè præceptorem, quando deduxerunt funus; Et quia est Veteranus gerens barbam tres vlnas longam sicut caper.

9. Sed pro maiori intelligentia deducam vobis aliquot pulcra conlectaria & apostillas definitionis præmissæ: quia vtile est hoc, & facit ad multa singularia.

10. Et primo aduertite, quod dico in definitione animal brutum; quia scriptum est: pennalis indomitus est veluti lasciuus vitulus. Non enim possunt se accommodare ad mores bursaticos, quia de istis subtilitatibus nõ

quilibet guſtabit aſinus. Et animalis homo non percipit ea quæ ſunt ſtudioſorum, Et eſt ei ſtultitia, & non poteſt id in groſſo ſuo cerebro concoquere.

11. Et licet aliqui quoad hoc teneant contrarium dicentes ſecundum viam Thomiſticam & Scholaſticam, quod animal in quantum animal poſſit eſſe tàm bene fundamentum in ſcientiis, neque tam experimentatum in poetica, neque tam zeloſum in concionando, ſicut eſt Pennalis, tamen eo non obſtante dicite, quod hoc non eſt abſurdum in terminis logiſticis, quia fictione iuris habetur pro bruto, quoad inſulſitatem ſuam.

12. Qua occaſione quæro; An Pennalis poſſit ire ad virginem, & reſpondetur, quod multa permit-

mittuntur quæ ignorantur, quæ tamen non conceduntur si essent obuia.

13. Igitur quæro; si de facto Pennalis sedeat apud Virginem, an teneatur surgere, & eam studioso cedere? Videtur quod nõ, quia qui prior est tẽpore potior est iure. Sed vos contrariũ determinate; Quia Pennalis non habet legitimam personam standi in conspectu studiosorum, & hoc est tutius propter periculum tumultus.

14. Sed si Pennalis petitior est cochleando ita vt virgines malint apud ipsum sedere, quam apud studiosum? Licet præsumptio stat pro Pennali quod ex diuturna actione contraxit habitum, tamen nolite hoc virginibus indulgere propter lubricum

consilij? Quia præsumuntur laborare contra propria commoda. Tum quia est res mali exẽpli.

15. Vlterius quæro: An Pennalis possit gestare aureos annulos in digitis suis, aut plumas in vertice, aut gladium ad latus? Respondetur quod non: Quia Pennalis est incapax omnium dignitatum studenticarum, & non habet ius aureorum annulorum, sed debet pro plumis gestare pennas, & pro gladio virgas, vt cuiq; suum tribuatur, & omnia fiant decenter, in ordine & republica.

16. Et licet id de facto quidam facere præsumat; tamen hoc non dicitur vobis præbere scandalum; quia tempus degradationis suæ nondum venit. Nam ad extremum cadit omne malum super

per

per proprium caput ſuum , & tunc coguntur deflere, ornamenta ſua in ſacco & cinere.

17. Ideo dabo vobis bonũ conſilium, qui eſtis adhuc in ſtatu innocentiæ, ne præſumatis affectare, quod vobis non debetur, aut videri quod non eſtis. Quia mendaces ſunt filij Diaboli: & melius eſt alienum nomen non aſſumere quam aſſumptum cum infamia deponere.

18. Et pro hoc ſuggeram vobis ſententiam definitiuam, quæ fuit lata in cauſa magni cuiuſdã ſtutzeri, qui gerebat ſe publicè pro ſtudioſo & ibat per plateas plumatus & gladiatus & habebat magnum adſpicere, & virgines vrbis pendebant ab ore eius: quia poſtea innotuit, quod adhuc eſſet *Bachans*, paſſus eſt ſtatus

quæstionum, & degradatus est, & fuit ruina eius ingens valde; & traditus est in manus depositoris, donec persolueret extremum quadrantem. Quod tenere menti quia possit adhuc de facto contingere.

19. Sed reuertendo ad definitionem dico vlterius: *Habens neque modum neque mensuram rusticitatum suarum*, vt distinguatur à bacchante. Quia hic cogitur habere suas scurrilitates in freno propter ferulam; quia delictum suam habet paratam executionem sine vlla appellatione.

20. In simili debetis annotare, quod dicit quidam antiquus glossator quod Pennalis est fex studiosorum, videns sibi multum, pectus gerens stultum caput sine fronte, mucro sine acie, multas

ad-

adhuc in crinibus gerens ramos de cornubus. Et hoc bene perpendite, quia est profundum nimis & habet in se multa doctrinalia.

21. Vltimò volo vos aduertere, quod Pennalis quoque dicitur monstrum, quia natura quando voluit eum facere studiosum aberrauit, & fecit eum pennalē; & ideo dicitur studiosus occasionatus. Sed ob hoc nolite tristari vos iuniores, quia natura, nihilominus possunt ad finem suū peruenire, remoto obstaculo; Quia eodem modo dissoluitur, quo quid colligatum est.

22. Nunc ex prædicta lectura volo vos obseruare quasdam notas physicas, quibus possitis pennales á studiosis discernere. Quia Reipul. interest publicè tales ho-

mines à quolibet agnoſci, & hoc non erit vobis admodum difficile, ſi adferatis attentationem. Quia aures Midæ poſſunt quidem regi ad tempus, ſed non in totum abſcondi in cappa.

23. Pro primo notabitis, quod Pennalis eſt natura tenax & auarus, in tantum vt citius digitos ſuos è manu ſua amittat, quam vnum nummum è burſa. Quia dicit ex ſua Grammatica quod eſt magnum vectigal parſimonia. Et tenete menti: quia eſt vnum neceſſarium requiſitum & proprium in quarto modo.

24. Et pro hoc referam vobis vnum pulchrum exemplum de quodam Eremita, cui cum priuataret popularis ſuus ſuperueniēs partem farciminis abſcidit, ipſe iuit ad Rectorem plurabundus

po-

postulans vt hoc per triduum ei ei vnaret in carcere.

25. Ideo rationabile est statutum quo talis depositori iuramentum præstare, quod non velit pecuniam ex Academiis secum domum ferre: quia si hoc nō esset ipse fieret vnus mercans, aut Iudæus fænoraretur super pecunia sua, & congereret grandes diuitias, & ita in totum non intraret in regnum cœlorum.

26. Sed ego audiui quendam fundamentaliter contra arguere, quod hoc argumentum non est seruandum; Quia vi & metu esset extortum, & esset contra bonos mores, & inuitaret iuuenes ad profusionem: quod remitto ad Theologos, quia est res spiritualis, quę cōcernit animę salutē.

27. Pro secundo notabitis, quod

Pen-

Pennales est valdè attentus ad rem, aduertens grauiter quæ nō sentias: Et ideo abscondit argentum sub stramine culcitræ suæ, & vnus obulus est ei totus mundus. Et in symposio numerat omnes haustus canthari, & nemo possunt sibi ad curtam facere: quia filij scholæ sunt prudentiores filiis Academiæ.

28. Et circa hoc volo vos admonitos, ne cum illis eatis in cauponam, aut vobis imputetis, si quid metunt, vbi non seminarunt, & bibunt quod non soluunt. Nam tolerabilior est eius prudentia & crumena, quàm impudentia in cute. Nec enim quicquam faciunt propter naturam suam, quia Pennalis turpiter facit, quia est Pennalis: non verò turpiter se gerit, quia est Pennalis.

29. Pro Tertio notabitis, quod Pennalis amat occupare primas sessiones in mensa, & non vult videri vltimus: quia est adsuetus disputare propter primum locum ex regulis Syntaxeos, vel syllogismis Dialecticæ, vbi dedecus est & plagabile esse vltimum. Et talis consuetudo est sibi altera natura, Nec possunt facilè ab ea recedere, quia omnis subita mutatio est periculosa, vt dicunt Medici.

30. Ideo vidi quendam, qui postulabat à Magnifico certum sibi locum in Collegio & apud mensam assignari; quia dicebat, omne bonum consistit in ordine, & quod est magna confusio, ita doctos inter indoctos sedere sine aliqua prærogatiua.

31. Pro quarto notabitis, quod in conuiuiis solet carpere lautissimos

ſimos bolos è patinis, & eſt valdè diſcretiuus in eligendo cibo, & renes cum adipe ſunt ei delitiæ ſuæ, quia eſt adhuc delicatus puer, & non eſt diu quod venit à mammillis matris ſuæ, & mater ſic docuit eum, & renes dant ſibi vires apud Cortiſanas ſuas.

32. Pro quinto notabitis, quod ſemper vult haberi primus apud virgines & puellæ diligunt eum; nec alius quiſquam audet eas comitari ad ſecretum, & anitergia præbere, & matulam effundere præ illo in tantum, vt Heroes ſuos eligant ſolos Pennales, quia poſſunt decenter cochleari, & profundè baſiare, & viriliter annum mouere, & pulchras galiardas ſaltare; & ſibi facere bona curraſias, cum citharis cantilenis ſuis.

33. Et

33. Et declarabo hoc per exemplum, quod meo tempore contigit in Virgine; quæ multos & veteranos ſtudioſos habuerat pro amaſiis, & poſtea tamen elegit Pennalem in maritum, quia iſte erit vir ſecundum voluntatem ſuam, & ſpiritus ſingularis erat in eo, & poterat fortia prælia præliari, & ſtudioſus à multis annis non erat ei ſimilis in gratia & virtute.

34. Pro ſexto notabitis, quod Pennalis eſt audaculus & rixoſus valdè, & prouocat ad cambionem vnumquenque, & vult ſe cũ omnibus palliſtare, & putat quod nemo eſt fortior ſe. Eſt enim benè experimentatus in ſchola ſuper ſcãno, quia poterat virgam præceptoris ſui comprehendere, & caligas è manibus cale-

lefactoris ſubtrahere, aſſerendo ſe in libertatem, & nemo audebat dicere, Quid facis?

35. Pro ſeptimo notabitis, quod Pennalis eſt meticuloſum animalculum quoad ſtatum ſuum. Quia putat quod quilibet ſcriptas habet in fronte omnes iniquitates ſuas, vnde Poeta ait:

Pennales animos timor arguit.

Et ideo ſi fiat mentio ſtatus ſui, ſedet tacitus, & non audet attollere oculos ſuos, quia eſt peccator magnus; ſed percutit pugno pectus ſuum, dicens: O Domine, ſine hunc annum abire in pace & feſtinatione!

36. Pro octauo notabitis, quod eſt bonus latiniſator valde doctus & ſapiens, & eruditio pendet ei ex naribus & ore ſicut vermes, quia per multos annos fuit

pri-

primanus, & dudum contriuit Grammaticam totam ſub calceis ſuis, & omnes poteſt Metaphyſicos terminos recitare ad vnguē, tanquam Pater noſter, & ſcribere commētaria ſuper Euclidem, diſputare pro & contra in ſumma Philoſophantium corona, & multa paradoxa ſtatuere contra B. Priſcianum, & Aelium Donatum Et nemo eſt qui poſſit ſpiritui ſuo reſiſtere, & ideo poſſunt Magiſtrum ſumere quando libet.

37. Nono notabitis, quod Pennalis eſt valdè ſuperbus & inſolens, & nemo poteſt ſibi comparari quoad autoritatem ſuam; Quia ſcientia parit criſtas & producit grandes Spiritus; ideo cōparate cum pauoni, quia turgeſcit quando doctrinam ſuam adſpi-

ſpicit, triſtatur cum ſtatum ſu
recognoſcit; Quia res ferox &
ſubmiſſa eſt pennalis.

38. Decimo notabitis, qu
Pennalis eſt valdè diſputax, &
conuerſando vult ad omnia r
ſpondere, interrogatus & non in
terrogatus, & vnumquemq; con
fundere in ſermone ſuo, & nemi
ni cedere, ne quidem Diabolo
Quia pulcrum eſt digitis monſtrari & dicier hic eſt. Et ſcientiæ non viſæ vt theſauri abſconditi nulla eſt vtilitas. Ideo ſcriptum eſt: Luceat ars veſtra coram ſtudioſis, vt videant bonum intellectum & manifeſtatur gloria veſtra & nomen veſtrum.

39. Vltimo notabitis finaliter, quod Pēnalis eſt homo loquax di cax, mortax, vorax, bibax, rapax, tenax, ſcapax in tantum vt omnia

nia

nia in Ax sint generis Pennalium, qui in scholâ cum TAX, TAX, sonaret in tergo suo inde impressa sunt sibi monstrosa vocabula.

40. Et hoc tenete fideliter menti, quia vnum ex his est vobis sufficiens commōstrare quem quæritis, & tunc signate vos sancta cruce & dicite. A tali Pennali libera nos DOMINE.

41. Pro cautione tamen volo vos scire, quod Pennales quidam sunt multò astuti circa hoc vt nęuos suos occultent. Quia quilibet præsumitur honori suo consultum velle: Ideo ex circumstantiis multa actori relinquo, sunt enim hoc facti, quæ cum infinita sunt, non posset in vnam regulam generalem includi.

42. Sed quia inter pennales & ingenia eorum, varia est differen-

consilij? Quia præsumuntur laborare contra propria commoda. Tum quia est res mali exẽpli.

15. Vlterius quæro: An Pennalis possit gestare aureos annulos in digitis suis, aut plumas in vertice, aut gladium ad latus? Respondetur quod non: Quia Pennalis est incapax omnium dignitatum studenticarum, & non habet ius aureorum annulorum, sed debet pro plumis gestare pennas, & pro gladio virgas, vt cuiq; suum tribuatur, & omnia fiant decenter, in ordine & republica.

16. Et licet id de facto quidam facere præsumat; tamen hoc non dicitur vobis præbere scandalum; quia tempus degradationis suæ non dum venit. Nam ad extremum cadit omne malum super

per proprium caput suum, & tunc coguntur deflere, ornamenta sua in sacco & cinere.

17. Ideo dabo vobis bonũ consilium, qui estis adhuc in statu innocentiæ, ne præsumatis affectare, quod vobis non debetur, aut videri quod non estis. Quia mendaces sunt filij Diaboli: & melius est alienum nomen non assumere quam assumptum cum infamia deponere.

18. Et pro hoc suggeram vobis sententiam definitiuam, quæ fuit lata in causa magni cuiusdã stutzeri, qui gerebat se publicè pro studioso & ibat per plateas plumatus & gladiatus & habebat magnum adspicere, & virgines vrbis pendebant ab ore eius: quia postea innotuit, quod adhuc esset *Bachans*, passus est status

quæstionum, & degradatus est, & fuit ruina eius ingens valde; & traditus est in manus depositoris, donec persolueret extremum quadrantem. Quod tenere menti quia possit adhuc de facto contingere.

19. Sed reuertendo ad definitionem dico vlterius: *Habens neque modum neque mensuram rusticitatum suarum*, vt distinguatur à bacchante. Quia hic cogitur habere suas scurrilitates in freno propter ferulam; quia delictum suam habet paratam executionem sine vlla appellatione.

20. In simili debetis annotare, quod dicit quidam antiquus glossator quod Pennalis est sex studiosorum, videns sibi multum, pectus gerens stultum caput sine fronte, mucro sine acie, multas

ad-

adhuc in crinibus gerens ramos de cornubus. Et hoc bene perpendite, quia est profundum nimis & habet in se multa doctrinalia.

21. Vltimò volo vos aduertere, quod Pennalis quoque dicitur monstrum, quia natura quando voluit eum facere studiosum aberrauit, & fecit eum pennalē; & ideo dicitur studiosus occasionatus. Sed ob hoc nolite tristari vos iuniores, quia natura, nihilominus possunt ad finem suū peruenire, remoto obstaculo; Quia eodem modo dissoluitur, quo quid colligatum est.

22. Nunc ex prædicta lectura volo vos obseruare quasdam notas physicas, quibus possitis pennales á studiosis discernere. Quia Reipul. interest publicè tales ho-

mines à quolibet agnoſci, & hoc non erit vobis admodum difficile, ſi adferatis attentationem. Quia aures Midæ poſſunt quidem regi ad tempus, ſed non in totum abſcondi in cappa.

23. Pro primo notabitis, quod Pennalis eſt natura tenax & auarus, in tantum vt citius digitos ſuos è manu ſua amittat, quam vnum nummum è burſa. Quia dicit ex ſua Grammatica quod eſt magnum vectigal parſimonia. Et tenete menti: quia eſt vnum neceſſarium requiſitum & proprium in quarto modo.

24. Et pro hoc referam vobis vnum pulchrum exemplum de quodam Eremita, cui cum priuataret popularis ſuus ſuperueniẽs partem farciminis abſcidit, ipſe iuit ad Rectorem plurabundus po-

postulans vt hoc per triduum ei ei vnaret in carcere.

25. Ideo rationabile est statutum quo talis depositori iuramentum præstare, quod non velit pecuniam ex Academiis secum domum ferre: quia si hoc nõ esset ipse fieret vnus mercans, aut Iudæus fænoraretur super pecunia sua, & congereret grandes diuitias, & ita in totum non intraret in regnum cœlorum.

26. Sed ego audiui quendam fundamentaliter contra arguere, quod hoc argumentum non est seruandum; Quia vi & metu esset extortum, & esset contra bonos mores, & inuitaret iuuenes ad profusionem: quod remitto ad Theologos, quia est res spiritualis, quę cõcernit animę salutẽ.

27. Pro secundo notabitis, quod

Pen-

Pennales est valdè attentus ad rem, aduertens grauiter quæ nō sentias: Et ideo abscondit argentum sub stramine culcitræ suæ, & vnus obulus est ei totus mundus. Et in symposio numerat omnes haustus canthari, & nemo possunt sibi ad curtam facere: quia filij scholæ sunt prudentiores filiis Academiæ.

28. Et circa hoc volo vos admonitos, ne cum illis eatis in cauponam, aut vobis imputetis, si quid metunt, vbi non seminarunt, & bibunt quod non soluunt. Nam tolerabilior est eius prudentia & crumena, quàm impudentia in cute. Nec enim quicquam faciunt propter naturam suam, quia Pennalis turpiter facit, quia est Pennalis; non verò turpiter se gerit, quia est Pennalis.

29. Pro Tertio notabitis, quod Pennalis amat occupare primas ſeſſiones in menſa, & non vult videri vltimus: quia eſt adſuetus diſputare propter primum locum ex regulis Syntaxeos, vel ſyllogiſmis Dialecticæ, vbi dedecus eſt & plagabile eſſe vltimum. Et talis conſuetudo eſt ſibi altera natura, Nec poſſunt facilè ab ea recedere, quia omnis ſubita mutatio eſt periculoſa, vt dicunt Medici.

30. Ideo vidi quendam, qui poſtulabat à Magnifico certum ſibi locum in Collegio & apud menſam aſſignari; quia dicebat, omne bonum conſiſtit in ordine, & quod eſt magna confuſio, ita doctos inter indoctos ſedere ſine aliqua prærogatiua.

31. Pro quarto notabitis, quod in conuiuiis ſolet carpere lautiſ-

ſimos

ſimos bolos è patinis, & eſt valdè diſcretiuus in eligendo cibo, & renes cum adipe ſunt ei delitiæ ſuæ, quia eſt adhuc delicatus puer, & non eſt diu quod venit à mammillis matris ſuæ, & mater ſic docuit eum, & renes dant ſibi vires apud Cortiſanas ſuas.

32. Pro quinto notabitis, quod ſemper vult haberi primus apud virgines & puellæ diligunt eum; nec alius quiſquam audet eas comitari ad ſecretum, & anitergia præbere, & matulam effundere præ illo in tantum, vt Heroes ſuos eligant ſolos Pennales, quia poſſunt decenter cochleari, & profundè baſiare, & viriliter annum mouere, & pulchras galiardas ſaltare, & ſibi facere bona curraſias, cum citharis cantilenis ſuis.

33. Et

33. Et declarabo hoc per exemplum, quod meo tempore contigit in Virgine; quæ multos & veteranos studiosos habuerat pro amasiis, & postea tamen elegit Pennalem in maritum, quia iste erit vir secundum voluntatem suam, & spiritus singularis erat in eo, & poterat fortia prælia præliari, & studiosus à multis annis non erat ei similis in gratia & virtute.

34. Pro sexto notabitis, quod Pennalis est audaculus & rixosus valdè, & prouocat ad cambionem vnumquenque, & vult se cũ omnibus pallistare, & putat quod nemo est fortior se. Est enim benè experimentatus in schola super scãno, quia poterat virgam præceptoris sui comprehendere, & caligas è manibus calefa-

lefactoris ſubtrahere, aſſerendo ſe in libertatem, & nemo audebat dicere, Quid facis?

35. Pro ſeptimo notabitis, quod Pennalis eſt meticuloſum animalculum quoad ſtatum ſuum. Quia putat quod quilibet ſcriptas habet in fronte omnes iniquitates ſuas, vnde Poeta ait:

Pennales animos timor arguit.

Et ideo ſi fiat mentio ſtatus ſui, ſedet tacitus, & non audet attollere oculos ſuos, quia eſt peccator magnus; ſed percutit pugno pectus ſuum, dicens: O Domine, ſine hunc annum abire in pace & feſtinatione!

36. Pro octauo notabitis, quod eſt bonus latiniſator valde doctus & ſapiens, & eruditio pendet ei ex naribus & ore ſicut vermes, quia per multos annos fuit

pri-

primanus, & dudum contriuit Grammaticam totam ſub calceis ſuis, & omnes poteſt Metaphyſicos terminos recitare ad vnguẽ, tanquam Pater noſter, & ſcribere commẽtaria ſuper Euclidem, diſputare pro & contra in ſumma Philoſophantium corona, & multa paradoxa ſtatuere contra B. Priſcianum, & Aelium Donatum Et nemo eſt qui poſſit ſpiritui ſuo reſiſtere, & ideo poſſunt Magiſtrum ſumere quando libet.

37. Nono notabitis, quod Pennalis eſt valdè ſuperbus & inſolens, & nemo poteſt ſibi comparari quoad autoritatem ſuam; Quia ſcientia parit criſtas & producit grandes Spiritus; ideo cõparate cum pauoni, quia turgeſcit quando doctrinam ſuam adſpi-

ſpicit, triſtatur cum ſtatum ſuum recognoſcit; Quia res ferox & res ſubmiſſa eſt pennalis.

38. Decimo notabitis, quod Pennalis eſt valdè diſputax, & in conuerſando vult ad omnia reſpondere, interrogatus & non interrogatus, & vnumquemq; confundere in ſermone ſuo, & nemini cedere, ne quidem Diabolo. Quia pulcrum eſt digitis monſtrari & dicier hic eſt. Et ſcientiæ non viſæ vt theſauri abſconditi nulla eſt vtilitas. Ideo ſcriptum eſt: Luceat ars veſtra coram ſtudioſis, vt videant bonum intellectum & manifeſtatur gloria veſtra & nomen veſtrum.

39. Vltimo notabitis finaliter, quod Pēnalis eſt homo loquax dicax, mortax, vorax, bibax, rapax, tenax, ſcapax in tantum vt omnia

nia in Ax ſint generis Pennalis; qui in ſcholâ cum TAX, TAX, ſonaret in tergo ſuo inde impreſſa ſunt ſibi monſtroſa vocabula.

40. Et hoc tenete fideliter mẽti, quia vnum ex his eſt vobis ſufficiens commõſtrare quem quęritis, & tunc ſignate vos ſancta cruce & dicite. A tali Pennali libera nos DOMINE.

41. Pro cautione tamen volo vos ſcire, quod Pennales quidam ſunt multò aſtuti circa hoc vt næuos ſuos occultent. Quia quilibet præſumitur honori ſuo conſultum velle: Ideo ex circumſtantiis multa actori relinquo, ſunt enim hoc facti, quæ cum infinita ſunt, non poſſet in vnam regulam generalem includi.

42. Sed quia inter pennales & ingenia eorum varia eſt differen-

rentia ideo debetis meminisse quod secundum Magistralem distinctionem gl. vulgaris. Pennalis est vel animorum vel morum vel temporum & morum simul. Ex quibus posteriores, omnium deterioris sunt conditionis, quia ex illorum statu nulla est redemptio, in tantum vt ad extremum in eo possint promouere in porcum. Quia senex Pennalis bis Pennalis: Et veterana mancipia non facile est reformare ad meliores mores.

43. Pro his est bonum remedium quod dicit Scriptura: Indica fratri tuo errores suos, & reduc eum ac sanitatem vt desinat à malo, & faciat bonum. Et si tu hoc solus non posses facere, assume alios ad TE, qui sunt fortiores te. Qui si nihilominus noluerit

rit

rit vos audire, tunc fustigate eum: Quia sua inter est, ne moriatur in delictis suis.

44. Et tunc cum eo nulla est compassio habenda: Quia præsumitur potius ex consuetudine peccare, quàm ex imbecillitate labi, immò ipse vobis habebit aliquando multam gratiam, & dicet: Bonùm est, quod humiliastis me, quia postquam vexatus sum egi pœnitentiam.

45. Nec enim dicitur propter id irasci: quia amicus ex mente debet perpendere voluntatem amici, & nemo præsumitur eum vexare ex odio, sed ex bono affectu, ex quo diligit amicum suum, reprehendit eum.

46. Immò ne cui officium suum sit damnosum, tenetur ei quãdoque vocationem dare, & face-

re sibi amicos cum Mammone iniusto, vt se recipiant aliquando in ordinem suum.

47. Et hoc faciam cum bona gratia: Quia hilarem datorem diligit Deus. Et scriptum est, Pennales estote subditi studiosis, & nolite murmurare contra eos, qui modici temporis afflictio transfert vos in diuturnam requiem. Et tunc quod quisque iuris in se aliis concessit, idem ab aliis vicissim postulabit.

49. Sed quæro; Si Pennalis nolit hoc pati, an tunc possit se actori opponere? & concludite quod non: Quia iniusta est defensio, vbi iusta est offensio. Est enim Pennalis in prædicamento passionis, & ideo patibilis qualitas debet esse in eo, & de eo prædicari multiformiter.

49. Quod si Pennalis est duræ ceruicis, & incrassatum est cor eius, & frons exuit omnem pudorem, vt non intelligat subtiles terminos? Tunc quia nemo tenetur diuinare alterius sermonem debet sibi dici per directum, quod per indirectum non potest capere.

50. Sed quid si multa quidem messis sed pauci operarij? & dicendum quod nemo debet se ad hoc excusare, quia qui patitur pennalisare pennalisantem, is vires administrat audaciæ, & talis censetur pennalisare cum eo.

51. Immò qui hoc facit, habebit aliquando mercedem suam, quia qui reducit errantem in viam facit opus misericordiæ & charitatis.

52. Sed quæro: Si studiosus

fuit olim suus optimus frater, & iuerunt simul ad vnum amicum, & fuerunt Collegæ in vna classi; an tunc possit illum transiuuare ne vexetur? Quod negare in totum, quia hoc publicam caussam continet, & Reipublicæ interest, ne delicta maneant incorrecta. Immò talis fieret præuaricator, & incideret in pœnam ICti Turpiliani.

53. Circa hoc tamen suggeram vobis vtile consilij, ne acerbè nimis eam potestatem exerceatis, quia modica tantum correctio vobis concessa est, & nimia sæuitia culpæ annumeratur.

54, Nam quandoque miseris venit in præcordia virtus, & tunc habet pugnos & malleos, & baiulant vt rustici, neque possunt dare plagas ad mensuram, quia sunt

agre-

agrestes nimis ; & hoc vult vos annotare, ne cum detrimento ex post facto sapiatis, sicuti id sæpe in foro nostro vidi practicatum cum dolore.

55. Prædicta obseruate etiam quoad secundum genus, quia isti debent eius naturæ æstimari, quæ magis in eis præualet.

56. Quoad temporales verò maior occurrit dubietas, an debeant immunes esse ab omnibus oneribus vexaticis. Quod videtur, quia tempus non est modus inducendi delictum, ideo non dicitur grauiorem esse pœnam, quám fuit culpa.

57. Sed vos contrarium determinate, quia præscriptionis tempora præcisè seruanda sunt, ne sufficit vnum adimpletum vbi duo coniunctim requiruntur.

58. Vnde pro declaratione præ-
dictorum resoluam vobis aliquot
pulchra notabilia, & quæro pri-
mum: An quoad hoc vexatio sit
iusta? Videtur quod non. Quia est
iniuria verbalis, quæ eius existi-
mationem apud bonos viros &
pulcras puellas grauat. At nemo
debet alterius pacto prægrauari.

59. Contrarium tamen sequi-
mini: Quia est vtilis & dat intel-
lectum, vt habet vulgaris Theo-
ria, & est quasi purgatorium mũ-
danum per quod absterguntur o-
mnes maculæ pennalitatis, do-
nec completo tempore perueni-
atad studiositatem.

60. Præmissa conclusio ampli-
atur, & extenditur, vt etiam pro-
cedat in eo, qui est vltra vulga-
rem modum doctus in tantum,

vt

vt possit post vnam septimanam magistrare, & post duos menses doctorare : quia doctrina non mutat statum.

61. Immò licet præsumatur talis, habere omnes regulas Ramisticas in scrinio pectoris sui, adeò vt de eius eruditione dubitare sit instar sacrilegij : non tamen præsumitur scire notiones primas & secundas, quia ista sunt arcana Academiarum, quæ non cadunt in Scholares.

62 Secundo ampliatur & concludit in eo, qui est Nobilista vel Cortisanus, licet enim talis habeat aliquam præeminentiam quoad ius ciuile, non tamen etiam quoad naturale : quia natura omnes æquales fecit, & communi vitio commune est remedium: immò Nobilista, qui peccat, du-

plici pœna puniri debet propter exemplum.

63. Tertiò ampliatur, vt etiam valeat in eo, qui eſt admodum ciuilis, & poſſunt facere virginibus pulcras credentias & ſubtiles baſimanus, & nudat caput ſuum pro omnibus: quia licet ſciat ea quæ ſunt communis ciuilitatis ex geſtu ſuo, non tamen etiam ea quæ ſunt conſuetudinariæ localis: quia quilibet præſumitur ignorare ſtylum alieni fori.

64. Sed quod ſi etiam æmulari affectet? dicite quod iura conſtituantur ex eo, quod vt plurimum accidit: non ex eo quod rarò; & quod ſemel aut bis accidit, non attendunt actores.

65. Quartò ampliatur & deciditur in eo, qui ſolet dare vocationes, & vult videri magnificus,

cus, & oſtendit ſe præter naturam liberalem: quia nemo in neceſſitatibus liberalis exiſtit, & talis ſe potius quàm alium reſpicit: ideo dolus dolo vindicandus eſt.

66. Sed quid? ſi fuit Baſſiſta, aut Tenoriſta, & potuit grauiter infimas voces murmurare, velut vnus frater cappatus in choro, vel leniter diſcantum fiſtulare, vt virgo 10. annorum: vel ſi in totum fuit præfectus in cantoria, vel carenda? Ad hoc idem dicite, quia tales præſumuntur imperioſi, eò quod multos habuerunt ſub baculo, & quando dixerunt vni, cane, cecinit: & alteri Solmiza, ſolmizauit.

67. Sed ſi ſit magnus Signior apud Damaſcellas, vt periculum ſit, quod taliter vexatus cadat per corbem, & perdat omnem amabili-

bilitatem suam. Tunc mitiorem sententiam amplectimini, & quia talis præsumitur multa sibi ab iis acquisiuisse clenodia, non debet multum torqueri, quoad vexationes, sed magis visitari quoad vocationes.

68. Supradicta conclusio limitatur & restringitur, vt melius procedatur cum eo, qui pœnè tempora sua adimpleuit. Quia cingendus habetur pro cincto, & desinit esse miles vitiorum, quia factus est miles virtutum.

69. Adhuc limitatur, vt non procedat quo ad extraneos; quia quo ad hos pennalis censetur legitimus, ideo contra hos debet honorem suum defendere, vsque ad cutem & sanguinem, quia vita & fama pari passu ambulant.

70. Vnde incidenter quæro:

An

An Pennalis sit honoratior Schmutzone ? Omninò dicite quod sit: Quia quod studiosus est inter pennales, hoc est, pennalis inter pices & amplius.

71. Facit quod pices illi sunt infames quibus non patent portæ dignitatum ; quia in malitia sua deuorant sanguinem studiosorum, vnde dictum est : O quò vadit anima picis ! Sed quæstio hæc est minus dubitabilis, ideo supersedeo eam latius declarare.

72. Nunc reuertendo ad priores terminos: an Pennalis pro tali vexatione possit studiosum ad guerram vocare ? Quod videtur, quid crudelis est, qui famam suam negligit. Sed hoc nolite sequi; quia pennalis præsumitur inhabilis ad pugnandum, & vir-

gas

gas magis quàm arma tractare posse.

72. Et licet videatur habilis de facto propter robustitatem, & tamen est inhabilis, de iure debet gladio priuari & virgis onerari: Quia qui gladium sumit, peribit cum eo, Et hoc obseruat totus mundus.

74. Quæro vlterius: an possit agere de iniuria verbali, puta quando sibi dictum est pennalis: Dicite quod non, tū quia est animal, in quod nec ius, nec iniuria cadit, tum quia veritas conuitij satis excusat conuiciantem.

75. Sed quid si sibi facta est iniuria realis, puta, quod est fustigatus in foro, aut baiulatus in plateis, aut inundatus in aqua? Et videtur negatiua amplectenda: Quia pennalis est seruus, & ideo

ca-

capite non minuitur, qui nullum caput habuit.

76. Sed vos amplectimini distinctionem Iugalem: quia si id fiat in eo loco, in quo ei nullum ius fuit versandi, aut ambulandi, maximè si alter proclamauit, vt abiret, neque ille abiuit, sed reclamauit: Tunc damnum quod ipse accersiuit, ipse mussitabit, & sibi imputabit.

77. Quid si id fiat in sua domo, vbi dedit Vocationem? aliud dicendum est, quia sua cuique domus tutissimum refugium est. Et nemo dicitur duplici damno onerari: nisi fortè ibi fuit valdè importunus & inutilis, & voluit habere magna verba solus, nec dari Cæsari, quæ sunt Cæsaris.

78. Quæro iterum; An possit se pennalis vexatione liberare à

vexatione; Licet de subtilitate iuris rigorosi id non videatur concedendum: tamen vos vtilitatem æquitatis sequimini: quia ignoscendum est ei, qui sanguinem suum taliter qualiter redemtum voluit,

79. Sed qui si sit valdè obæratus, & non habeat multos obulos in bursa? Tunc adhibere cautelam, ne vos decipiant: quia sunt astuti valde, in occultaneo thesauro suo, ideo non debet talis excusatio facilè admitti, nisi præstito iuramento paupertatis, quia nemo præsumitur vacuus ad peregrinas regiones migrare; maximè si sit charus filius, vel cecinit in cantoria.

80. Si tamen hoc de facto contingat: tunc quod non habet in ære, luat in corpore; & sic vexe-

tur

tur benè, quia non persoluit plenè. Quia licet prædictus puniatur mitius quoad pœnam pecuniariam, quàm alius bene nummatus: debet tamen puniri grauius quo ad pœnam corporalem, & ita seruatur in praxi.

81. Pro cautione tamen notate, quod tales interdum habeant priuilegia miserabilium personarum, si sunt valdè lamentabiles: quia tunc satis ipsa paupertate premuntur, Et afflictio non est addenda afflicto.

82. Sed quid si sit valdè simplex, vt non possit vnum puerum offendere, & habeat magnam deuotionem, & eat precabundus per ciuitatem? A talibus cauete vobis, quia veniunt ad vos in vestitu ouium, sed intus sunt lupi rapaces, & habent Diabolum

ſub cappa ſicut frater aliquis pœnitentiarius.

33, Sed quid ſi Pennalis lateat, & non faciat ſui copiam? Tunc ſi non poteſt haberi de die, ſolet viſitari de nocte, & interdum cum Muſica inſtrumentali cantari ſibi vnum bonum carmen, vt exeat ſonus in vniuerſum Muſeum: Reſonet in laudibus, cum iucundis plauſibus.

Vitrum noſtrum glorioſum
Per omnia kling klang klangorum.

Et hoc de conſuetudine loci, licet iure deſtituamur.

84. Circa tamen hoc eſtote prouidi, vt faciatis id cum moderamine, & in occulto ne habeatis mercedem veſtram in propatulo, quia poſſet hic allegari pacis publicæ turbatio, cuius pœna eſt

Ban-

Bannum, quod parit multos & miſerabiles Cornelios in cerebello.

85. Nunc ad extremum tradam vobis modos, per quos diſſoluitur pennaliſmus, quorum primus eſt: Præſcriptio, quia de iure Saxonico, ſi pennalis viuat in ſtudio Academico per annum & menſem vtilem; talis præſumitur didiciſſe mores ciuiles & burſaticos, & ideo habetur pro ſtudioſo, niſi mores fortè contrarium ſuadeant.

86. Dico vtilem, vt ſupputetis tempora climactericè, ex quo ſtetit in Academia animo ſtudendi, non verò commorandi tantùm, ne alioquin is fiat ſtudioſus, qui per naturam ſtudioſus eſſe non poteſt.

87. Item vt intelligatis id tantum

tum valere in præſentes. Quia quoad abſentes non valet præſcriptio, etiam ſi tẽpus interueniat, cuius initij nõ extat memoria.

88. Circa hoc quæro: An pennalis diſcedens ante completum ſpatium ex Academia, poſtea reuerſus nihilominus habendus ſit pro ſtudioſo? Et decidite diſtinctè: Quia ſi in continenti redeat, tunc habet ius poſtliminij, & dicitur tempus, quod abfuit, ſuppleri alio tempore in duplum, vt ita procedat præſcriptio.

89. Si verò ex interuallo, tunc quia cenſetur interrupta præſcriptio, debet tempus ſuum de nouo inchoare, & ita ad ſtudioſitatem peruenire, quia res deuenit in eum caſum, à quo incipere non poterat.

90. Quod ſi in totum domi rema-

maneat, & fiat tibi Megiſtellus, aut Baptizans, vel Vxoratus: tum per fictionem Leg. Cornelij cenſetur nunquam in Vniuerſitate fuiſſe, & ita in ſtatu ſuo mortuus.

91. Iterum quæro: An pennalis poſſit deponere pennaliſmum in Patria? Sed hanc quæſtionem ſuperſedeo determinare, quia eſt Salebroſa nimis.

92. Secundus modus eſt Emãcipatio, puta, ſi Pennalis ſit valdè acceptabilis apud Virgines, & ſciat grauitatem Academicam tenere, poteſt talis Vocationem dare aliis ſtudioſis, vt abſoluatur à peccatis ſuis, & emancipetur à pennaliſmo.

93. Et ad hanc requiruntur certæ ſolẽnitates; quia debet Virgo aliqua primaria, quæ eius rei

ſci-

ſcientiam habet, in iudicem eligi, & debet præter alia cognitio cauſæ interuenire, an perſona ſupplicans ſit habilis ad hanc dignitatem. Quo examinato debet pennalis ante virginem ſuper genua procumbere præſtando ipſi iuramentum, quod velit pennalem exuere, & induere ſtudioſum. Sed hic modus eſt valde periculoſus, quia vna ſolemnitatum omiſſa totus actus annullatur.

94. Quæro tamen, an talis Bullatus ſtudioſus cenſeatur quoque legitimus, quoad alios qui non fuerunt in Vocatione & Abſolutione? & dicite quod non, quia priuatorum pactis ius publicum inuerti non poteſt.

95. Tertius modus eſt Legitimatio per ſubſequens Magiſterium, puta ſi pennalis intra annum

num fiat promotus Magiſter aut Baccalaureus, tunc enim habetur pro ſtudioſo. Quia cum infamibus portæ dignitatum non patent, cenſetur per iſtum honorem abolita omnis macula pennalitatis, & per Magiſterium purgata omnia antecedentia.

96. Sed tamen quia talis fecit contra iuramentum ſuum, quod dedit Depoſitori, ideo debet ſuper eo gratiam facere dando ei vocationem, vt anceps periculum periurij euitetur.

97. Vltimus modus eſt legitimatio per Reſcriptum principis, puta, ſi princeps aut alius, qui famæ habet reſtitutionem, det alicui hoc priuilegium, quod non debeat eſſe pennalis, & hoc publico diplomate teſtatum faciat, debet hæc volunras principis

pro

pro lege seruari; quia videtur respexisse ad doctrinam & merita personæ. Et ideo qui vocat eum pennalem, committit crimen læsæ maiestatis.

98. Sed quia tale priuilegium non præsumitur, violari, ideo debet Bulla sibi data præsenter inspici, an expresse scriptum sit, quod talis non debeat vexari, & tunc tenor eius circa hoc seruandus est. Si verò hoc non scriptum sit, sed tantum simpliciter indultum, quod non debeat esse pennalis; Tunc possunt nihilominus vexari. Quia censetur Princeps se conformasse ad iuris communis dispositionem, & non voluisse vti plena potestate.

99. Pro additamento debetis sci-

ſcire, quod hodiè per Nov. Conſtit. omne ius vetus circa pennalem abrogatum eſt, per quas omnes Beani naturalibus reſtituuntur, ita vt ſtatim à primis depoſitionis incunabilis vna atque ſimplex ſtudioſitas illis competat, id eſt, eadem quam habent ſtudioſi à multis annis.

100. Dura quidem lex eſt, verum ita ſcriptum eſt, non tamen credo, quod practicatur ab omnibus quia ſtylus curiæ in viridi obſeruantia poſitus, ipſa lege quandoque potentior eſt, vnde fit vt Nouella Leonis hodiè in foro non attendatur. Circa prædicta haberem quidem aliquot adhuc pulcra notabilia, ſed quia odioſa ſunt reſtringenda, ideo remitto vos ad praxin, vt iſta om-

omnia aptius ex ipsis rerum documentis in vsu quotidiano cognoscatis.

Ad Mandatum Regium cum Priuilegio.

Pro Cancellarius manu prop.

Explicit, explicuit, catera praxis habet.

F I N I S.

